

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

1 päivänä lokakuuta 1998 *

Asiassa C-71/97,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies Fernando Castillo de la Torre, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään valtionasiamies Santiago Ortiz Vaamonde, prosessiosoite Luxemburgissa Espanjan suurlähetystö, 4—6 boulevard E. Servais,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut vesien suojelemisesta maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta 12 päivänä joulukuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/676/ETY (EYVL L 375, s. 1) 3 ja 4 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole määrittellyt pilaantumisalttiita vyöhykkeitä eikä ilmoittanut näistä määrittelyistä komissiolle ja koska se ei ole laatinut hyvän maatalouskäytännön ohjeita eikä ilmoittanut niistä komissiolle,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja H. Ragnemalm sekä tuomarit G. F. Mancini, J. L. Murray (esittelevä tuomari), G. Hirsch ja K. M. Ioannou,

julkisasiamies: J. Mischo,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 26.3.1998 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 19.2.1997 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut vesien suojelemisesta maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta 12 päivänä joulukuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/676/ETY (EYVL L 375, s. 1; jäljempänä direktiivi) 3 ja 4 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole määritellyt pilaantumisalttiita vyöhykkeitä eikä ilmoittanut näistä määrittelyistä komissiolle ja koska se ei ole laatinut hyvän maatalouskäytännön ohjeita eikä ilmoittanut niistä komissiolle.
- 2 Direktiivin 3 artiklan 2 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on kahden vuoden kuluessa direktiivin tiedoksi antamisesta määriteltävä pilaantumisalttiiksi vyöhykkeiksi kaikki alueensa tunnetut maa-alueet, joilta vesi valuu 3 artiklan 1 kohdan

mukaisesti määriteltyihin vesiin ja jotka aiheuttavat pilaantumista, ja että niiden on ilmoitettava tästä ensimmäisestä määrittelystä komissiolle kuuden kuukauden kuluessa.

- 3 Direktiivin 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on kahden vuoden kuluessa direktiivin tiedoksi antamisesta laadittava hyvän maatalouskäytännön ohjeet ja esitettävä niitä koskevat yksityiskohtaiset säännöt komissiolle.
- 4 Direktiivin 12 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on saatettava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan kahden vuoden kuluessa sen tiedoksi antamisesta ja ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.
- 5 Koska komissio ei ollut saanut ilmoitusta Espanjan kuningaskunnan täytäntöönpanotoimenpiteistä, eikä sillä ollut tiedossaan mitään muutakaan seikkaa, jonka perusteella se olisi voinut päätellä tämän jäsenvaltion täyttäneen veloitteensa, se kehotti 10.5.1995 päivätyllä virallisella huomautuksella perustamissopimuksen 169 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti Espanjan hallitusta esittämään huomautuksensa kahden kuukauden määräajassa. Tässä virallisessa huomautuksessa komissio totesi, että sen lisäksi, että Espanjan kuningaskunta ei ollut antanut tiedoksi direktiivin täytäntöönpanotoimenpiteitä, se ei ollut noudattanut direktiivin 3 artiklan 2 kohtaa eikä 4 artiklaa.
- 6 Espanjan viranomaiset toimittivat 26.6.1995 päivätyllä kirjeellään komissiolle selvityksen tilanteesta sekä esityksen kuninkaan asetukseksi, jolla direktiivi oli tarkoitus saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä. Tämän jälkeen ne antoivat 14.3.1996 päivätyllä kirjeellään komissiolle tiedoksi vesien suojelemisesta maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta 16 päivänä helmikuuta 1996 annetun kuninkaan asetuksen nro 261/1996, jonka tarkoituksena oli panna direktiivi täytäntöön. Tämä asetus julkaistiin 11.3.1996 Boletín Oficial del Estadossa nro 61.

- 7 Koska Espanjan kuningaskunta ei ollut edelleenkään ilmoittanut direktiivin 3 artiklassa tarkoitetuista määrittelyistä eikä 4 artiklassa tarkoitetuista hyvän maatalouskäytännön ohjeista, komissio lähetti 26.9.1996 sille perustellun lausunnon, jossa se kehotti sitä toteuttamaan lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa.
- 8 Espanjan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 26.11.1996 päivätyllä kirjeellään, että ne toteuttavat lähiaikoina perustellussa lausunnossa edellytetyt toimenpiteet.
- 9 Koska komissio ei saanut ilmoitusta tällaisista toimenpiteistä, se nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen.
- 10 Komissio myöntää vastauskirjelmässään saaneensa kuusi yhteensä seitsemästätoista hyvän maatalouskäytännön ohjeista ja katsoo, ettei yhteisöjen tuomioistuimen ole tarpeen lausua väitteestä, jonka mukaan velvollisuutta laatia ja ilmoittaa komissiolle hyvän maatalouskäytännön ohjeet ei olisi noudatettu Madridin, Navarran, Andalusion, Murcian, Valencian ja Kantabrian itsehallintoalueiden osalta.
- 11 Espanjan kuningaskunta väittää vastineessaan ensinnäkin, ettei se ole jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan. Sen mukaan tällä käsitteellä tarkoitetaan sitä, ettei velvoitteita tahdota noudattaa, mistä ei ole kysymys nyt esillä olevassa asiassa. Direktiivin täytäntöönpanon viivästyminen johtuu toisaalta sen täytäntöönpanon teknisistä vaikeuksista ja toisaalta valtion ja itsehallintoalueiden rinnakkaisesta toimivallasta direktiivin kattamilla aloilla.
- 12 Toiseksi Espanjan kuningaskunta korostaa vastineessaan, että ne kahdeksan itsehallintoaluetta, joiden osalta direktiivin 4 artiklaa koskevassa väitteessä pysytään, eli Kastilia ja León, Galicia, Baskimaa, La Rioja, Aragonia, Extremadura, Asturia ja Baleaarit ovat hyväksyneet hyvän maatalouskäytännön ohjeet, ja ne on toimitettu

komissiolle. Lisäksi 7 itsehallintoaluetta eli Aragonia, Baleaarit, Kanariansaaret, Kastilia ja León, Navarra, Valencia ja Kastilia- La Mancha ovat ryhtyneet määrittelemään pilaantumisalttiita vyöhykkeitä direktiivin 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti, kun taas viisi muuta aluetta eli Asturia, Galicia, Madrid, Murcia ja Kantabria ovat ilmoittaneet, ettei niiden alueilla ole tällaisia vyöhykkeitä. Myös Andalusiassa itsehallintoalue on määritellyt pilaantumisalttiit vyöhykkeet, mutta se ei ole vielä antanut niistä tietoja.

- 13 Espanjan kuningaskunta katsoo näin ollen, ettei yhteisöjen tuomioistuimen ole tarpeen todeta, että velvollisuutta laatia hyvän maatalouskäytännön ohjeet ja määrittellä pilaantumisalttiit vyöhykkeet olisi jätetty noudattamatta niiden itsehallintoalueiden osalta, jotka ovat suorittaneet velvollisuutensa.
- 14 Sen osalta, tahtoiko Espanjan kuningaskunta olla noudattamatta direktiivin 3 ja 4 artiklaan perustuvia velvoitteitaan, on syytä todeta, että perustamissopimuksen 169 artiklassa tarkoitettu menettely perustuu siihen, että jäsenvaltion on objektiivisesti todettu jättäneen noudattamatta perustamissopimuksen tai johdetun oikeuden säädöksen mukaisia velvoitteitaan (ks. tämänsuuntaisesti asia 301/81, komissio v. Belgia, tuomio 1.3.1983, Kok. 1983, s. 467, 8 kohta).
- 15 Jos näin on todettu, kuten tässä asiassa, sillä, perustuuko jäsenyysselvoitteiden noudattamatta jättäminen siitä vastuussa olevan jäsenvaltion tahtoon, jäsenvaltion lainmukaisesti tai sen kohtaamiin teknisiin vaikeuksiin, ei ole merkitystä.
- 16 Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut tältä osin, että jos jonkin direktiivin täytäntöönpanolle asetettu määräaika osoittautuu liian lyhyeksi, ainoa yhteisön oikeuden mukainen keino on, että jäsenvaltio, jota asia koskee, tekee yhteisössä asianmukaisen aloitteen saadakseen toimivaltaisen toimielimen mahdollisesti jatkamaan määräaika (ks. em. asia komissio v. Belgia, tuomion 11 kohta).

- 17 Erityisesti sen väitteen osalta, jonka mukaan kyseessä oleva viivästyminen johtuisi muun muassa siitä, että valtiolla ja itsehallintoalueilla on rinnakkainen toimivalta, on syytä todeta, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltio ei voi sisäisen oikeusjärjestyksensä oikeussäätöihin, toimintatapoihin tai tilaan vetoamalla perustella sitä, ettei se ole noudattanut direktiivissä säädettyjä velvoitteita ja määräaikoja (asia C-259/94, komissio v. Kreikka, tuomio 6.7.1995, Kok. 1995, s. I-1947, 5 kohta).
- 18 Espanjan kuningaskunnan sen väitteen osalta, jonka mukaan yhteisöjen tuomioistuimen ei pitäisi lausua siitä, onko velvollisuutta laatia hyvän maatalouskäytännön ohjeet ja määritellä pilaantumisalttiit vyöhykkeet noudatettu sen vastineessa ensimmäisen kerran mainittujen itsehallintoalueiden osalta, on syytä todeta, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisöjen tuomioistuin ei voi ottaa huomioon toimenpiteitä, jotka jäsenvaltio on toteuttanut noudattaakseen velvoitteitaan jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen nostamisen jälkeen (asia 291/84, komissio v. Alankomaat, tuomio 17.9.1987, Kok. 1987, s. 3483, 15 kohta).
- 19 Kaikesta edellä esitetystä ilmenee, että Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut direktiivin 3 ja 4 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole määritellyt pilaantumisalttiita vyöhykkeitä eikä ilmoittanut näistä määrittelyistä komissiolle ja koska se ei ole laatinut hyvän maatalouskäytännön ohjeita muiden itsehallintoalueiden kuin Andalusiassa, Kantabrian, Madridin, Murcian, Navarran ja Valencian osalta eikä ilmoittanut niistä komissiolle.

Oikeudenkäyntikulut

- 20 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Koska Espanjan kuningaskunta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut vesien suojelemisesta maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta 12 päivänä joulukuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/676/ETY 3 ja 4 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole määritellyt pilaantumisalttiita vyöhykkeitä eikä ilmoittanut näistä määrittelyistä komissiolle ja koska se ei ole laatinut hyvän maatalouskäytännön ohjeita muiden itsehallintoalueiden kuin Andalusiassa, Kantabrian, Madridin, Murcian, Navarran ja Valencian osalta eikä ilmoittanut niistä komissiolle.
- 2) Espanjan kuningaskunta veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Ragnemalm

Mancini

Murray

Hirsch

Ioannou

Julistettiin Luxemburgissa 1 päivänä lokakuuta 1998.

R. Grass

H. Ragnemalm

kirjaaja

kuudennen jaoston puheenjohtaja